

Tázriá - Möcorá

Tázriá Hetiszakasz tartalma תזריע

Hetiszakaszunk – Tázriá (3Mózes 12-13.) – az emberek, valamint az edények és ruhák tisztasági és tisztulási törvényeit tárgyalja, részletesen, kezdve a szülő nő tisztátalanságától, folytatva különböző leprás bőrbetegségekkel. Ezt – a cáráát, ami a bőrbetegség egy bizonyos fajtáját jelenti – Bölcsseink kapcsolatba hozták a rossz nyelvekkel, ami szintén ragályos és veszedelmet jelent az emberiségre.

Tázriá hetiszakasa tovább tárgyalja a rituális tisztátalanság és tisztaság törvényeit. Egy szülő nőnek a szülést követően tisztulási folyamaton kell átesnie, amelybe beletartozik a mikvé-ben (rituális fürdőben) való megmerítkezés, valamint áldozathozatal a Szentélyben. Minden fiúcsecsemőt nyolcnapos korában körül kell metélni. – 3Mózes 12. A cáráát (lepra, poklosság) szellemi okokból keletkező kór, amely a ruhákon is kiütközhet. Ha fehér vagy rózsaszín foltok jelennek meg egy személy bőrén (ruhákon rózsaszín vagy zöldes), akkor meg kell mutatni egy kohénnek. Különféle jelek alapján ítélve – mint amilyen például egy hétnapos karantént követően az érintett bőrfelület méretének növekedése – a kohén az illetőt tisztátalannak, illetve tisztának nyilvánítja. – 3Mózes 13. A poklossággal sújtott személynek a táboron (vagy városon) kívül kell laknia egészen addig, amíg meg nem gyógyul. A poklossággal fertőzött részt a ruhából ki kell vágni; ha a cáráát kiújul, az egész ruhát el kell égetni. – 3Mózes 13:45–46., 56–57.

Mecóra Hetiszakasz tartalma מצרע

Szakaszunk – Mecóra (3Mózes 14:1-15:33.) – a lepraszerű bőrbetegségek felismerésével és gyógyításával foglalkozik, ami a kohaniták feladata volt. Háromféle leprát különböztet meg az Írás: ami az ember testét, ruháit, illetve háza falait érinti. A beteget karanténba zárták, és a kohanita feladata volt megállapítani, elmúlt-e a bőrbetegség (cáráát), melynek különböző fajtáit e szakasz ismerteti. Bölcsseink felfogása szerint a cáráát olyan – szellemi eredetű – betegség, ami büntetésként sújtja az embert különböző vétkek (mint pletyka, kibeszélés, rágalom stb.) miatt.

Az előző hetiszakasz tárgyalta a möcorá (leprás, poklos személy) jeleit – a leprás olyan spirituális betegséggel sújtott személy, akit ez a kór rituálisan tisztátalanná tesz. Az e heti tórai olvasmány annak részletezésével kezdődik, hogy a gyógyultnak ítélt leprást miképpen tisztítja meg a kohanita (pap) egy olyan különleges eljárással, amelyhez két madár, forrásvíz, egy cserépedény, egy darab cédrusfa, egy skarlát-vörös fonal és egy nyaláb izsóp szükséges. – 3Mózes 14:1–32. Egy házon is kiütközhetnek a „poklosság” jelei, azaz vöröses vagy zöldes foltok jelenhetnek meg a falain. Egy tizenkilenc napig tartó folyamat során a kohanita eldönti, hogy a ház megtisztítható-e, vagy le kell rombolni. – 3Mózes 14:33–57. Rituális tisztátalanságot idézhet elő egy férfinál magjának vagy valamilyen más váladékának folyása, vagy nőnél a menstruáció, vagy egyéb vérfolyás, mely állapotból a mikvében való megmerítkezéssel kell megtisztulni. – 3Mózes 15.

Glitzeinstein rabbi: Könnyű mást megítélni kívülállóként

Egy út mellett dolgozó munkáscsapatot látva mindenki úgy gondolja, hogy azon a fickón kívül, aki épp a köveket illeszti a helyére, és azon, aki adogatja neki az eszközöket a többi nyolc ember csupán csak azért kapja a fizetését, hogy álldogáljon és ennek a kettőnek szurkoljon.

De mégis, kik vagyunk mi, hogy gúnyolódjunk és ítélkezzünk rajtuk? A hetiszakasunk ezzel kapcsolatban egy szembeötlő példával szolgál, amikor bemutat egy látszólag teljesen felesleges munkakört.

Manapság a betegségeket csupán a test bajának tekintik, mint egy gépezet elromlott alkatrészét, vagy egy hiányt valamilyen összetevőből. Például, valakinek nincs inzulinja, ezért ugyebár cukorbeteg. Vagy eltörik egy végtagja, és ezért fáj. De régen ez nem így volt. Régen tudták, hogy a szellem és a lélek betegsége okozza a test tüneteit. Ahogyan a fájdalom figyelmeztet, hogy pihenni kell, és kímélni, nem használni az adott testrészt vagy szervet, amíg annak állapota nem javul, ugyanígy hívják fel testi betegség tüneteink a figyelmet a bűneinkre, erkölcsi, hitbéli és értékrendi alulműködésünkre. Egyúttal persze és éppen, mert testi tünetként is megjelennek, lehetőséget adnak az embernek a változásra, a rossz cselekedetek mellőzésére és a gyógyulásra. Szellemi lelki és testi szinten is.

Egy híres betegség, mellyel a Tóra hosszan foglalkozik, a lepra. Ez a betegség azokat támadta meg, akik rosszindulatú pletykákat terjesztettek másokról, és ócsároltak, lejáratottak másokat. A betegség azzal járt, hogy fehér foltok jelentek meg a beteg testén, ruházatán és otthonában. Az a zsidó, aki leprás lett el kellett menjen a **kohenhez**, hogy az igazolja, hogy leprás, majd aztán el kellett hagynia a várost, és ott bűnbánatot gyakorolhatott.

Amikor elmúltak a tünetei, visszatérhetett a városba, rituális fürdőt vehetett, és végül megtisztulva visszatérhetett a szokásos életbe. Igaz, hogy a **kohen** nem kapott pénzt a szolgálataért, de így is megmarad a kérdés, hogy mi keresnivalója volt a történetben. Hiába volt teljesen egyértelmű az orvosi, és a szemmel is jól látható diagnózis a betegnél, mégis a **kohennek** kellett kimondania a hivatalos ítéletet, hogy a beteg leprás. **Miért?**

Nos azért, mert a **koheneknek** szent felelősségük volt a közösség tagjai felé. Ők mindennap elmentek a **Mikdásba**, hogy megáldják a népet. Az **askenázi** közösségekben minden **jom tovkor** megáldották a **kohenek** a közösséget, és hasonlóképp a **szfaradi** közösségek is élvezhették a **kohen** áldását napról napra. Ezek az emberek minden nap azon voltak, hogy a népnek jó legyen, ők voltak az áldás osztók. Így egyedül ők tehették meg hogy ítéletet mondjanak embertársuk rossz tettei felett.

Milyen sokszor látjuk, hogy valaki helytelenül cselekszik, és ilyenkor könnyen ítélkezünk felette, és kívülről rámondjuk a negatív véleményünket - jól látjuk a hibáit és bűneit. A tóra mégis ragaszkodik hozzá, hogy a **kohen** részt vegyen a drámában! Pedig külső szemlélőként gondolhatja bárki, hogy a szerepe és jelenléte teljesen felesleges. Pedig bizony az egyetlen, aki jogosult arra, hogy megítéljen mást, az akit a szeretet vezérel! Csak az a személy, aki a mások szolgálatában és mások javára már bizonyított, csak ő merhet kritizálni, sőt, ő is csak akkor, ha a megbocsájtás, a megtisztulás és az engesztelés folyamatából is részt vállal, és abban is segít!

Gut Sábesz

Rabbi Jonatan Sacks: A gonosz beszéd csapása

A rabbik moralizáltak a tzara'at - gyakran leprának fordítják - állapotát, amely téma mind a Tazriát, mind a Metzórát uralja. Azt mondták, hogy ez inkább büntetés, mint orvosi állapot. Értelmezésük alapja maguknak a mózesi könyveknek a belső bizonyítékai voltak.

Mózes keze akkor lett leprás, amikor kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a nép hajlandó-e hinni a küldetésében (**2Mózes 4:6-7**). **Mirjámot lepra sújtotta**, amikor **Mózes ellen beszélt** (**4Mózes 12:1-15**). A metzora (leprás) motzi sém ra volt: olyan személy, aki másokról becsmérően beszélt.

A gonosz beszédet, a **lashon harát** a **Bölcsek** az egyik legsúlyosabb bűnnek tartották. **Maimonidész** így foglalja össze:

A **Bölcsek** azt mondták: „három olyan vétek van, amiért az ember ebben a világban bűnhődik, és nincs része az eljövendő világban - a bálványimádás, a tiltott szex és a vérontás -, és a gonosz beszéd ugyanolyan rossz, mint mindhárom együttvéve. Azt is mondták: Aki gonoszul beszél, az olyan, mintha megtagadná Istent.... A gonosz beszéd három embert öl meg - azt, aki kimondja, azt, aki elfogadja, és azt, akiről szól”. (**Hilchot Deot 7:3**)

Valóban? Vegyünk csak két példát a sok közül. A **13. század elején** elkeseredett vita tört ki **Maimonidész** hívei és kritikusai között. Az előbbiek számára ő volt minden idők egyik legnagyobb zsidó elméje. Az utóbbiak szerint veszélyes gondolkodó volt, akinek művei eretnokséget tartalmaztak, és akinek hatása miatt az emberek elhagyták a parancsolatokat.

Kegyetlen viták zajlottak. Mindkét oldal elítélő ítéleteket és kiátkozásokat bocsátott ki a másik ellen. Voltak röpiratok és ellenröpiratok, prédikációk és ellenpredikációk, és egy ideig a francia és a spanyol zsidóságot is megrázta a vita. Aztán **1232-ben** a domonkosok elégették **Maimonidész** könyveit. A megrázkódtatás rövid szünetet hozott, majd szélsőségesek **meggyalázták Maimonidész síremlékét Tiberiusban**. Az **1240-es évek elején**, a párizsi disputációt követően a keresztények elégették a **Talmud** összes fellelhető példányát. Ez volt a középkor egyik nagy tragédiája.

Mi volt a kapcsolat a belső zsidó harc és a zsidó könyvek keresztény égetése között? Kihasználták-e a domonkosok a Maimonidész elleni zsidó eretnokségvádakat, hogy saját vádjukat megfogalmazzák? Vajon egyszerűen csak kihasználhatták a zsidóságon belüli belső megosztottságot, hogy saját üldözéseiket a zsidó megtorlások összehangolásától való félelem nélkül folytathassák? Így vagy úgy, de a középkor folyamán a zsidók elleni legsúlyosabb keresztényüldözések közül

Rabbi Jonatan Sacks: A gonosz beszéd csapása

sokat vagy áttért zsidók szíttak, vagy a zsidó közösség belső gyengeségeit használták ki.

A modern korba lépve, az ortodoxia egyik legkiválóbb képviselője **R. Meir Loeb ben Yechiel Michal Malbim (1809-1879)**, Románia főrabbija volt. A kiváló tudós, akinek Tanach-kommentárja a XIX. század egyik dicsőséges műve, eleinte a zsidó közösség minden csoportja a tanult és vallásilag feddhetetlen emberként üdvözölte. Hamarosan azonban a „felvilágosultabb” zsidók megdöbbenésükre felfedezték, hogy ő egy erőteljes tradicionalista, és elkezdtek ellene uszítani a polgári hatóságokat. Plakátokon és röpiratokon a középkor elvetemült maradványának, a haladás és a korszellem ellenzőjének állították be.

Az egyik **Purimkor** egy csomag ételt küldtek neki ajándékba, amely sertéshúst és rákot tartalmazott, egy kísérő üzenettel: „**Mi, a helyi progresszívek, megtisztelve érezzük magunkat, hogy ezeket a finomságokat és ízletes ételeket asztalunkról ajándékozzuk a mi lámpásunknak**”. Végül a kampányra válaszul a kormány visszavonta a zsidó közösség és **Malbim** mint főrabbi hivatalos elismerését, és megtiltotta neki, hogy a **Nagy Zsinagógában** prédikációt tartson.

1864. március 18-án, pénteken kora reggel rendőrök vették körül a házát, letartóztatták és bebörtönözték. Szombat után hajóra tették, és a **bolgár határra** vitték, ahol azzal a feltétellel engedték szabadon, hogy soha többé **nem tér vissza Romániába**. Az **Encyclopaedia Judaica** így írja le az akciót:

„**M. Rosen különböző dokumentumokat tett közzé, amelyek feltárják azokat a hamis vádakokat és rágalmakat, amelyeket Malbim zsidó-asszimilációs ellenségei írtak ellene a román kormánynak. Hűtlenséggel és azzal vádolták, hogy a zsidók és nem zsidók közötti társadalmi asszimilációt akadályozza azzal, hogy ragaszkodik az étkezési törvények betartásához, és azt mondták: „Ez a rabbi magatartásával és tilalmaival meg akarja akadályozni a mi fejlődésünket**”. Ennek következtében a román miniszterelnök kiáltványt adott ki a „tudatlan és szemtelen” rabbi ellen... Ennek következtében a miniszter megtagadta a bukaresti zsidók jogainak megadását, arra hivatkozva, hogy a hitközség rabbija „a haladás esküdt ellensége”.

Hasonló történeteket lehetne mesélni számos más kiváló tudósról - köztük **R. Zvi Hirsch Chajesről, R. Azriel Hildesheimerről, R. Yitzhak Reinesről**, sőt még a néhai **Joseph Soloveitchik** rabbiról is, akit **1941-ben Bostonban** bíróság elé állítottak, hogy a helyi zsidó közösség koholt vádakkal szembesüljön. Még ezek a szégyenletes epizódok is csak folytatása voltak annak a kegyetlen háborúnak, amelyet ellenfeleik, a

Rabbi Jonatan Sacks: A gonosz beszéd csapása

mitnagdimok folytattak a **haszid mozgalom** ellen, és amelynek során számos **haszid vezetőt** (köztük a **Habad első rebbjét, R. Shneur Zalman of Ladi-t**) **bebörtönöztek** más zsidók által a helyi hatóságoknak adott hamis tanúvallomások alapján.

Ahhoz képest, hogy a történelem népe vagyunk, zavarba ejtően tompák tudunk lenni a történelem tanulságait illetően. Újra és újra, mivel a zsidók nem tudták civilizáltan és kegyesen megoldani saját konfliktusaikat, rágalmazták ellenfeleiket a polgári hatóságok előtt, aminek katasztrofális következményei lettek a zsidó közösség egésze számára. Annak ellenére, hogy az egész rabbinikus judaizmus a viták kultúrája; annak ellenére, hogy a **Talmud** kifejezetten azt mondja, hogy **Hillel** iskolájának nézeteit azért fogadták el, mert „szelídek, szerények voltak, ellenfeleik nézeteit éppúgy tanították, mint a sajátjukat, és ellenfeleik nézeteit a sajátjuk előtt tanították” (**Eruvin 13b**) - ennek ellenére a zsidók továbbra is gyalázták, elítélték, sőt kiátkozták azokat, akiknek a nézeteit nem értették, még akkor is, amikor a megvetésük tárgyai (**Maimonidész, Malbim és a többiek**) az ortodoxia minden idők legnagyobb védelmezői közé tartoztak koruk szellemi kihívásaival szemben.

Miben voltak bűnösök a vádlók? Csak gonosz beszédben. **És végül is mi a gonosz beszéd?** Pusztá szavak. A szavaknak azonban következményei vannak. Ellenfeleiket lekicsinyelve a hit önjelölt védelmezői önmagukat és hitüket is lekicsinyelték. Sikerült azt a benyomást kelteniük, hogy a judaizmus együgyű, szűk látókörű, képtelen kezelni az összetettséget, tehetetlen a kihívásokkal szemben, érvek helyett az anatómák vallása, érvelés helyett a kiátkozásé. **Maimonidész és Malbim** filozofikusan viselték sorukat. Az ember mégis sírva látja, hogy egy nagy hagyományt ilyen mélyre süllyesztettek.

Milyen megdöbbentő felismerés volt, hogy a leprát - ezt a torzító betegséget - a gonosz beszéd szimbólumának és tünetének tekintette. Mert valóban eltorzultunk, amikor a szavakat elítélésre használjuk, nem pedig kommunikációra; amikor inkább bezárjuk, mint megnyitjuk az elméket; amikor a nyelvet fegyverként használjuk, és brutálisan bánunk vele. A **Metzora üzenete megmarad**. A nyelvi erőszak nem kevésbé kegyetlen, mint a fizikai erőszak, és aki másokat bánt, az maga is bántódik. A szavak sebet ejtenek. A sértések megsebeznek. A gonosz beszéd közösségeket pusztít el. A nyelv **Isten legnagyobb ajándéka** az emberiségnek, és őrizni kell, ha gyógyítani akar, nem pedig ártani.

SÁBÁT SALOM

MISNÉ TORÁ – A ZSIDÓ JOGTÁR

LVIII. RÉSZ

Így aztán két világot nyersz: Jó világot itt, amelynek folytatása a túlnani boldogság. Aki itt nem szerez tudást, nem művel jót, nem érdemesül és nem is lehet boldog, mert „**a sírban nincs alkotás, ott nem szerezhetünk tudást, megszűnik minden bölcsesség, boldogulni akarás, okoskodás**”.

Ha Istent elhagyod és tévelyegve követed vágyaidat, ételek, italok és az erkölcstelenségek mérhetetlen élvezetében, az átok útjára lépsz és elkerül minden áldás. Egész életed ijedelemben telik el, szíved nem szabad, tested nem ép, hogy Isten kedvében járhasz. Nem lesz módod jót tenni és így elveszíted a jó jutalmát a jövő életet. Így aztán mindkét világot kell nélkülöznöd, mert a földi élet hajszoltsága, betegsége, zaklatottsága elfáraszt, elrabolja idődet és türelmedet, hogy a vallás tanításaival és parancsolataival foglalkozhass.

A békés, boldog messiási idők után vágyakoznak prófétáink és nagyjaink, hogy gátlás nélkül nyugodt viszonyok között foglalkozhassunk a Tórával és előírászerűen teljesíthessük parancsait. Mert csak így fokozhatjuk lelki képességeinket, gyarapíthatjuk a lelki világra való érdemességünket. A megismerés, a tudás és az igazság fokozatos gyarapodása és erősödése jelzi a messiási időket. Akkor „telik meg a föld Istenismerettel”, „**nem tanítják többé a harcot**”, „eltávolítom a kőszívet testetekből”.

A Dávidtól származó messiási király még Salamonnál is bölcsőbb lesz, olyan próféta, mint Mózes – azért fogja mind a népeket Isten útjára tanítani. Még a pogányok is hallgatnak majd reá mert hiszen „**az idők végén szilárd lesz az Örökkévaló házának helye a hegyek csúcsán**”. Minden jutalom és jószág csorbíthatatlanul és maradéktalanul csak a jövő életében érhető el. De a messiási idők – melyről most szólunk – még itt e földön testi életünkben fog bekövetkezni. E világ világ marad, csak Izrael tér vissza ősi földjére. Bölcsseink is azt mondják: „**Csak a száműzetéstől való megszabadulás jelenti a különbséget a mai – és a messiási idők között**”.

10. fejezet Szeretettel szolgáljuk Istent

1. §. Ne mondja senki: Követem a parancsolatokat, bűvarkodom a szent tanban, hogy aztán megkapjam az áldásokat, és hogy a jövő világ boldogságában részesülhessek. Távol maradok a bűntől, pontosan úgy, ahogy azt a **Tóra előírja**, hogy átok ne érjen, hogy a jövő világ boldogságát el ne veszítsem. Így ne gondolkozzunk, ne így szolgáljuk istent! Mert ez csak félelemből fakadó vallásosság. Ez sem a próféták, sem a bölcsék emelkedett hangulatú Istenszolgálat. Csak a gyenge akaraterejű, kis szellemi képességű tudatlanok, asszonyok és gyermekek kezdeti fokon való vallásos igényeit elégíti ki. Ezeket először a félelemből fakadó **Istenszolgálatra** nevelik, hogy aztán ismereteik fokozódása révén jussanak el a szeretetből fakadó **Istenszolgálathoz**.

2. §. Aki szeretetből szolgálja Istent, az nem tehereszerű kötelességgént végzi a parancsolatokat. A **Tórában** való bűvarkodásán látszik, hogy nem kényszerből rója a jámbor tudósok útját. Nem a bajtól való félelem és nem a jutalom ígérete készítetik az igazi út követésére. Az igazságot igazsága miatt követi, a jó jutalma a jóttevésben rejlik. Ez a magasztos tulajdonság nem minden bölcsember osztályrésze. Ez Ábrahám tulajdonsága volt, ki olyan lelki fokra jutott, hogy Isten őt hívének nevezte, mert tiszta szeretetből szolgált. Ez az a lelki fokozat, amit Isten **Mózes** útján tőlünk megkövetel: „**Szeresd az Örökkévaló Istenedet!**” Ha megfelelő mértékben szeretjük, parancsait is szeretettel fogjuk teljesíteni.

Folytatjuk...

EMBERBARÁT HETILAP

NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

NAGYFUVAROS UTCAI TEMPLOM IMAREND MÁJUS 1. – 31. KÖZÖTT

OMER						
18.	1.	csütörtök		8.00	19.00	3.
19.	2.	péntek	♠:19.38	8.00	19.00	4.
20.	3.	szombat	TÁZIRÁ-MECORA vége:20.51	8.00	19.45	5.
21.	4.	vasárnap		8.00	19.00	6.
22.	5.	hétfő		7.00	19.00	7.
23.	6.	kedd		7.00	19.00	8.
24.	7.	szerda		7.00	19.00	9.
25.	8.	csütörtök		7.00	19.00	10.
26.	9.	péntek	♠:19.48	7.00	19.00	11.
27.	10.	szombat	ÁHÁRÉ-KÖDUSIM vége:21.02	8.00	19.45	12.
28.	11.	vasárnap		8.00	19.00	13.
29.	12.	hétfő	PÉSZÁCH SÉNI	7.00	19.00	14.
30.	13.	kedd		7.00	19.00	15.
31.	14.	szerda		7.00	19.00	16.
32.	15.	csütörtök		7.00	19.00	17.
33.	16.	péntek	LÁG BÁOMER ♠:19.57	7.00	19.00	18.
34.	17.	szombat	EMOR vége:21.13	8.00	20.00	19.
35.	18.	vasárnap		8.00	19.00	20.
36.	19.	hétfő		7.00	19.00	21.
37.	20.	kedd		7.00	19.00	22.
38.	21.	szerda		7.00	19.00	23.
39.	22.	csütörtök		7.00	19.00	24.
40.	23.	péntek	♠:20.05	7.00	19.00	25.
41.	24.	szombat	BÖHÁR-BÖHUKOTÁJ ÚÚJHOLD HIRDETÉS vége:21.23	8.00	20.15	26.
42.	25.	vasárnap		8.00	19.00	27.
43.	26.	hétfő		7.00	19.00	28.
44.	27.	kedd	JAJM KIPPUR KÓTAJN	7.00	19.00	29.
45.	28.	szerda	ÚJHOLD	7.00	19.00	1.
46.	29.	csütörtök		7.00	19.00	2.
47.	30.	péntek	♠:20.13	7.00	19.00	3.
48.	31.	szombat	BÁMIDBÁR vége:21.32	8.00	20.15	4.

I

J

Á

R

S

Z

I

V

Á

N

Ismeretlen zsidók nyomában CXVII. Pán Imre

Pán Imre, eredeti nevén Rosenfeld Imre, 1905-től Mezei Imre (Budapest, Terézváros, 1904. április 13. – Párizs, 1972. március 4.) magyar művészeti író, szervező, szerkesztő, kiadó, költő, műgyűjtő. Mezei Árpád testvére, Mezei Gábor apja. Első felesége Hauswirth Magda, második Mireille Kastler volt.

Rosenfeld Izsák Hirsch (1869–1925) és Gibsz Hermin fia. Hivatalnokcsalád gyermekeként született, nyolcan voltak testvérek. Már tizenkét-tizenhárom évesen operaházi statisztálással keresett zsebpénzéből művészeti folyóiratokat és grafikákat vásárolt. 1924-ben testvéreivel, Mezei Árpáddal és Gerő Györggyel IS címen dadaista folyóiratot indított, mindössze két számot sikerült kiadniuk, a magyar művészettörténet-írás mégis fontos avantgárd kezdeményezésnek tekinti a lapot. 1926-tól a Színházi Élet alkalmazta, előbb szerkesztőségi munkatárs, majd filmrovatvezető lett. 1930. június 26-án Budapesten, a Józsefvárosban feleségül vette Hauswirth Magdát, az ismert karikaturistát és illusztrátort.

1931-ben ismét lapalapításra szánta el magát, INDEX („az új kultúrtörékvések lapja”) címmel. Cikkei jelentek meg Kassák Lajos folyóirataiban, a Dokumentumban és a Munkában, egyben a szintén Kassák-lap, Bécsben kiadott MÁ-nak illegális magyarországi terjesztője volt. 1937-ben átvette Zalai Szalay Lászlótól a Ma este című lapot, és Sztár címmel filmmagazinként öt éven át folytatta kiadását. Emellett Sztárbolt néven könyvesboltot is vezetett az Andrassy úton – a háború utolsó szakaszában, a zsidóüldözések, deportálások és gettóba zárás idején itt bujkált, a polcok mögött kialakított rejtekhelyen. 1945 után Művészbolt néven vitte tovább az intézményt, modern grafikai kiállításoknak is teret adva már benne. Az Európai Iskola egyik alapítója, kiadványszerkesztője és szervezője volt. Három év alatt, 1945–48 között 38 kiállítást rendeztek, előadásokat tartottak, kiadták az Index nevű röpiratot és az Európai Iskola Könyvtára sorozatot.

Pán nem csupán a nyilvánosság fórumainak megteremtésével segítette a képzőművészeket, hanem azzal is, hogy rendszeresen vásárolta alkotásaikat. Az Európai Iskola felszámolása után könyvesbolti eladó, majd idegenforgalmi szakíró lett. Bár félreállították, szellemi integritását, különvéleményét ekkoriban is fenntartotta. Az 50-es években Kassák Lajossal közösen megírta az Izmusok története című könyvet, amelynek részleteit 1956–57-ben a Nagyvilág közölte, végül kötetben Pán Imre elhagyásával, kizárólag Kassák neve alatt jelent meg.

1957-ben barátjával, Bálint Endrével elhagyta Magyarországot, Franciaországba emigrált. Párizsban végre zavartalanul folytathatta művészetszervezői tevékenységét, kiállításokat rendezett és Signe, majd Morphèmes címen monográfiákat írt. 1970-ben Az évszázad kommentárja címmel művészet és tudomány kapcsolatát elemző tanulmányt írt az Aix-Marseille-i egyetem felkérésére. Préverbes (Igekötők) című irodalmi-filozófiai folyóiratának első és egyben utolsó száma csak halála után jelent meg. 1996-ban Ales-ban kiállítással tisztelegtek Pán franciaországi munkássága előtt. Az ekkor megjelent katalógus Pán Imre 145 kiadványát sorolja fel és számtalan kiállítás-szervezését említi, ami tekintettel a mindössze tizenkét évre, amit Franciaországban töltött, és arra, hogy nem állt mögötte sem tökeerős kiadó, sem önálló galéria, szinte hihetetlennek tűnik.

Forrás: (wikipedia)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FÜVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Raj Tamás: Héber nyelvkönyv kezdőknek V. rész

נ"י
 חצא יאָע
 עברית?

Olvassuk el
 hangosan,
 majd írjuk le
 pontosan
 és próbáljuk
 meg úgy
 olvasni
 hangosan!

KI NEM TUD HÉBERÜL?

(Nemzetközi szavak)

חֶפֶז	רָצוּן	חֶמְדָּה	חֶסֶד
חֶמֶל	חֶמֶל	חֶמֶל	חֶמֶל
חֶמֶל	חֶמֶל	חֶמֶל	חֶמֶל
חֶמֶל	חֶמֶל	חֶמֶל	חֶמֶל
חֶמֶל	חֶמֶל	חֶמֶל	חֶמֶל
חֶמֶל	חֶמֶל	חֶמֶל	חֶמֶל
חֶמֶל	חֶמֶל	חֶמֶל	חֶמֶל
חֶמֶל	חֶמֶל	חֶמֶל	חֶמֶל

Az év hónapjai

יָנוּאָר	פֶּבְּרֻאָר	מָרְשׁ	אֶפְרַיִם
מַאי	סִיבַּר	יִינוּ	טֵבֵת
חֹדֶשׁ	חֹדֶשׁ	חֹדֶשׁ	חֹדֶשׁ

Az öt földrész

אֲשֵׁר	אֲרָם	אֲרָם	אֲרָם
אֲרָם	אֲרָם	אֲרָם	אֲרָם

RECEPT-TÁR

Sörkifli

Mint ahogy a neve is utal rá, kiváló „szivacs” sör mellé. Viccet félretéve: egy pazar vendégváró, reggeli vagy délutáni nasi. Nálunk pillanatok alatt elfogyott a bázison, pedig még sört sem ittunk.

Hozzávalók: 24 db kiflihez

- 350 ml tej
- 1 tk kristálycukor
- 25 g friss élesztő
- 150 ml étolaj
- 500 g finomliszt
- 1 evőkanál só
- 1 ek nagy szemű só
- 1 ek szezámmag
- 1 ek egész mák

Elkészítés:

A tésztához langyos tejben elkeverjük a cukrot és az élesztőt. Ha felfutott, az összes többi alapanyaggal együtt egy dagasztógépben kidolgozzuk 10 perc alatt a tésztát, és folpackkal lefóliázva 30 percet kelesztjük.

Ezután két részre szedjük a tésztát és bucit csinálunk belőlük. 5 perc pihentetés után lisztezett felületen 3-4 mm vastagságú kör alakra nyújtjuk őket. Mindegyik kört 12 cikkre vágjuk, és a szélesebb résznél kezdve felgöngyöljük őket, mint egy kiflit.

Zsírpapírral bélelt tepsikre sorakoztatjuk egymástól 3 cm-re. Lespricceljük vízzel a kifliket és megszórjuk sóval, szezámmaggal, valamint egész mákkal. (Egy kiflire csak egyfajta szórat menjen.) Használhatunk egyéb feltéteket is, például egész köménymagot, reszelt sajtot, aprított mogorót, vagy amit csak szeretnénk.

A szórás után még 10 percet kelesztjük, végül pedig a 200 fokra előmelegített sütőbe toljuk őket 20 percre. Ha szép pirosra sülték, már pattanhatnak is az asztalra.

Forrás: (streetkitchen)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

Clues and Answers:

- Across:**
 - 1. A POÉN 2. RÉSZE: K
 - 2. A PARKOLÓ JELE SZOBROT ÁLLÍT: ZENEMŐ FELDOLGOZÁSA VAGY ÜGYI
 - 3. ELŐHEGEDŐ RITKA FERFINEV: GLASGOW POLGÁRA GESZTKULÁLÓ
 - 4. FOSZFOR ÉS ITTRIUM RÓMAI 1-ES: OKUL
 - 5. KISSÉ MAGASI KONYHAI ESZKÖZ: KONYHAI ESZKÖZ
 - 6. GYÓGYKEZELÉS: FÓVÁROSI EGYETEM AVAS, A SZELEINI
 - 7. EZEN A MÁSIK MÓDON: OSZMÁN FÓTISZT SZÁRAZ SZÁR
 - 8. A NAUTILUS KAPITÁNYA: HAJLANDÓ BENTRŐL KERGET
 - 9. GÁLA EGYNEMŐ BETŰI: MEGLÉGELES TÉRBELI IDOM
 - 10. ENERGIA, RÖVIDEN: NÉVELŐ PATÁS ÁLLAT
 - 11. TOLDALÉKOLÓ: DREZDA FOLYÓJA BAJT OKOZ
 - 12. AFRIKAI ORSZÁG FAGYLA TOZIK: TALAJT FORGAT, NÉPIESEN ALÉLÁS
 - 13. REMÉLT LÉPCSŐRE LÉP: NINCS IDEJE TELIK AZ IDŐ
 - 14. KÍVÁN A FÉRFIAKRA JELLEMZŐ: FÉLRE-BILLEN SZÍNÜLTIG TÖLTVE
 - 15. BOLTI PORTÉKA AGRÁRESZKÖZ: ... RAJTA; KIARUSÍT ZENEI FÉLHANG
 - 16. AUTÓVAL ELHAGY FELE FELEI: NÉMA TUSAI GÖDÖRBEN VANI
 - 17. KÖTŐZŐPÓLYA LITER, RÖVIDEN: SZÖVEGBŐL CÍTAL
 - 18. AMPER, RÖVIDEN: C
 - 19. TESTET ...; MEGVALÓSUL: !
- Down:**
 - 1. (ÍRÓ) (KÁLMÁN): VAN BELŐLE ITT-OTT NŐI NÉV
 - 2. HALSZELETI ORVOSI LAPOC: A TÖBBSZÁM JELE KÉZVÉGI
 - 3. Vezeték Tömegmértékegység: NYAKPRÉM ÜZLET
 - 4. Dunántúli város: TESSÉKI
 - 5. Ipszilon lenti helyre: KISSÉ MAGASI KONYHAI ESZKÖZ
 - 6. Fővárosi egyetem: AVAS, A SZELEINI
 - 7. Nóta, ének csempéhezag: NÓTA, ÉNEK CSEMPEHÉZAG
 - 8. Utótag: fajta: HENYÉLŐ
 - 9. Vízben álli hibázó, rontó: VÍZBEN ÁLLI HIBÁZÓ, RONTÓ
 - 10. Velence határai: KORHOL
 - 11. Lassító szerkezet valódi: LASSÍTÓ SZERKEZET VALÓDI
 - 12. Gabona-örlemény: GABONA-ÖRLEMÉNY
 - 13. Ima eleje: IMA ELEJEI AZ EGYIK ÉVSZAK
 - 14. Néma tusai: NÉMA TUSAI GÖDÖRBEN VANI
 - 15. Szöveg-ből citál: SZÖVEGBŐL CÍTAL
 - 16. Testet ...; megvalósul: !

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD TORA Alapítvány számlaszáma: 11705008-20413002-00000000

IMAI DÖK, GYERTAGYÚJTÁS, IDÖSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2025. Máj. 02. – 2025. Máj. 09.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
02. péntek	8:00	19:00
03. szombat	8:00	19:45
04. vasárnap	8:00	19:00
05. hétfő	7:00	19:00
06. kedd	7:00	19:00
07. szerda	7:00	19:00
08. csütörtök	7:00	19:00
09. péntek	7:00	19:00

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
02. péntek	19:38	03. szombat	20:51
09. péntek	19:48	10. szombat	21:02

Poén sarok

- Mit mond a riporter a gerelyhajítás közben?
- ???
- Száll a finn gerelye...

A 613 PARANC SOLAT

XL.

Tiltó Micva

Ne építsünk oltárt faragott kőből

„Ha pedig kőoltárt készítesz nekem – ne építsd faragott kövekből...”

(2Mózes 20:22)

EMBERBARÁT IDÖSEK KLUBJA

„IDÖSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kilétek tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt május 7.-én, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuváros utcai Templomkörzet
Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084
Nagy Fuváros utca 4.
Tel: 334 27 31
Email: nagyfuvaros@gmail.com
<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felölös kiadó: Streit Sándor
Szerkesztő: Streit Gábor
Technikai asszisztens: Andrassy Béla